

KONSPEKT KATECHEZY

Klasa: III Gimnazjum

Temat: *Sakramenty narzędziem działania Ducha Świętego*

Zgodność z Podstawą Programową: 2.9; 2.12;

Czas realizacji: 2 jednostki lekcyjne (2x45 min)

Realizujący: s. Elżbieta Twaróg

I. Założenia edukacyjne

1. Cel:

- Ukazanie Ducha Świętego jako źródło życia sakramentalnego w Kościele.
- Uświadomienie działania Ducha Świętego w celebracji sakramentalnej.

2. Treści:

- **Wiedza** - Uczeń po katechezie:
  - potrafi wskazać na działanie Ducha Świętego we wszystkich sakramentach
  - potrafi wyjaśnić czym jest epikleza
  - zna istotę poszczególnych sakramentów, ich cel oraz na sposób ich udzielania (materia i forma)
- **Umiejętności** - Uczeń po katechezie:
  - postrzega celebacje sakramentalne, jako spotkanie z Bogiem Ojcem przez Chrystusa w mocy Ducha Świętego
  - jest świadomy, działania Ducha Świętego w sakramentach i argumentuje ważność przystępowania do sakramentów
- **Postawy** - Uczeń po katechezie:
  - pragnie obecności Ducha Świętego w swoim życiu,
  - przyjmuje postawę otwartości na działanie Ducha Świętego w przystępowaniu do sakramentów
  - wyraża postawę wdzięczności za Ducha Świętego i Jego obecność w sakramentach Kościoła

3. Metody

Pogadanka, praca w grupach, praca z tekstem, scenka rodzajowa

4. Środki dydaktyczne

Teksty celebracji poszczególnych sakramentów, teksty KKK o sakramentach, tabela do pracy w grupach, prezentacja multimedialna, konewka i kwiat doniczkowy, dwa słoiki, woda

II. Przebieg katechezy

1. **Modlitwa wprowadzająca** – Duchu Święty, który .....
2. **Czynności wprowadzające:** Sprawdzenie obecności
3. **Nawiązanie do poprzedniej katechezy** – przypomnienie poprzedniej lekcji
4. **Sytuacja życiowa** – pielęgnowanie kwiatu w doniczce (*szczególne uwzględnienie znaczenia wody i narzędzi które służą do podlewania*) – slajd 1
5. **Zapowiedź tematu** – slajd 2
6. **Wprowadzenie do tematu** – Duch Święty w życiu Jezusa i obietnica Ducha Świętego – slajdy 3-12
7. **Jezus dzisiaj udziela Ducha Świętego przez sakramenty** – slajd 13
8. **Przepowiadanie** – wprowadzenie i wyjaśnienie nowego określenia EPIKLEZA – slajd 14. Podział na grupy i praca z tekstem, ukazanie wartości sakramentów (łaski sakramentalne), prezentacja pracy (załącznik 1 i 2) – slajdy 15-29
9. **Zastosowanie życiowe** – potrzeba otwartości na działanie Ducha Świętego (doświadczenie napełniania słoików wodą – jeden zakręcony, drugi otwarty) – slajd 30
10. **Podsumowanie treści** – Duch Święty obecny w naszym życiu od początku do końca – slajd 31
11. **Notatka** – slajd 32
12. **Praca domowa:** uzupełnienie tabeli
13. **Zagadka** – znajdź nawiązanie do sakramentów – slajd 33
14. **Modlitwa na zakończenie** – dziękczynienie za sakramenty

Załącznik 1

Katechizm Kościoła Katolickiego o Sakramentach CHRZEST

1213 Chrzest święty jest fundamentem całego życia chrześcijańskiego, bramą życia w Duchu (*vitae spiritualis ianua*) i bramą otwierającą dostęp do innych sakramentów. Przez chrzest zostajemy wyzwoleni od grzechu i odrodzeni jako synowie Boży, stajemy się członkami Chrystusa oraz zostajemy wszczępieni w Kościół i stajemy się uczestnikami jego postania : "Chrzest jest sakramentem odrodzenia przez wodę i w słowie" .

1215 Sakrament ten jest także nazywany "*obmyciem odradzającym i odnawiającym w Duchu Świętym*" (Tt 3, 5), ponieważ oznacza i urzeczywistnia narodzenie z wody i z Ducha, bez którego nikt "nie może wejść do Królestwa Bożego" (J 3, 5).

1238 Woda chrzcielna zostaje poświęcona przez modlitwę epikletyczną (albo podczas obrzędów chrztu, albo w czasie Wigilii Paschalnej). Kościół prosi Boga, by przez swojego Syna i mocą Ducha Świętego zstąpił na tę wodę, aby ci, którzy zostaną w niej ochrzczeni, "narodzili się z wody i z Ducha" (J 3, 5).

1239 Następuje wówczas istotny obrzęd sakramentu - chrzest w sensie ścisłym. Oznacza on i urzeczywistnia śmierć dla grzechu i wejście w życie Trójcy Świętej przez upodobnienie do Misterium Paschalnego Chrystusa. W sposób najbardziej znaczący dokonuje się chrztu przez trzykrotne zanurzenie w wodzie chrzcielnej. Już od starożytności może on być także udzielany przez trzykrotne polanie wodą głowy kandydata.

1240 W Kościele łacińskim trzykrotnemu polaniu wodą towarzyszą słowa szafarza: "N., ja ciebie chrzczę w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego". W liturgiach wschodnich katechumen zwrócony jest w kierunku wschodnim, a kapłan mówi: "N., sługo Boży,

jestes chrzczony w imie Ojca i Syna, i Ducha Swietego". Przy wzywaniu kazdej z Osob Trójcy Swietej kaplan zanurza kandydata w wodzie i podnosi go z niej.

1241 Namaszczenie krzyzmem swietym, wonnym olejem poswieconym przez biskupa, oznacza dar Ducha Swietego dla neofity. Stal sie on chrzescijaninem, to znaczy "namaszczonym" Duchem Swietym, wszczepionym w Chrystusa, ktory jest namaszczony jako kaplan, prorok i król.

1279 Skutek chrztu lub łaski chrzcielnej jest bardzo bogatą rzeczywistością. Obejmuje ona: odpuszczenie grzechu pierwородnego i wszystkich grzechów osobistych, narodzenie do nowego życia, przez które człowiek staje się przybranym synem Ojca, członkiem Chrystusa, świątynią Ducha Świętego. Przez fakt przyjęcia tego sakramentu ochrzczony jest włączony w Kościół, Ciało Chrystusa, i staje się uczestnikiem kapłaństwa Chrystusa.

Katechizm Kościoła Katolickiego

o Sakramentach

BIERZMOWANIE

1299 W obrzędku rzymskim biskup wyciąga ręce nad bierzmowanymi. Jest to gest, który od czasów apostoelskich jest znakiem daru Ducha. Biskup modli się o Jego wylanie:

Boże wszechmogący, Ojczy naszego Pana, Jezusa Chrystusa, który odrodziłeś te służby swoje przez wodę i Ducha Świętego i uwolniłeś ich od grzechu, ześlij na nich Ducha Świętego Pocieszyciela, daj im ducha mądrości i rozumu, ducha rady i męstwa, ducha umiejętności i pobożności, napełnij ich duchem bojaźni Twojej. Przez Chrystusa, Pana naszego.

1300 Następuje istotny obrzęd sakramentu. W obrzędzie łacińskim "sakramentu bierzmowania udziela się przez namaszczenie krzyzmem na czole, którego dokonuje się wraz z nałożeniem ręki i przez słowa: *Accipe signaculum doni Spiritus Sancti* - "Przyjmij znamie daru Ducha Świętego" . W Kościołach wschodnich rytu bizantyjskiego, po modlitwie epikletycznej, odbywa się namaszczenie myronem na najważniejszych częściach ciała: czole, oczach, nosie, uszach, wargach, piersi, plecach, rękach i stopach. Każdemu namaszczeniu towarzyszy formuła: *Signaculum doni Spiritus Sancti* - "Pieczęć daru Ducha Świętego".

1302 Jak wynika z samej celebracji, skutkiem sakramentu bierzmowania jest specjalne wylanie Ducha Świętego, jakie niegdyś stało się udziałem Apostołów w dniu Pięćdziesiątnicy.

1303 Bierzmowanie przynosi zatem wzrost i pogłębienie łaski chrzcielnej:
- zakorzenia nas głębiej w Bożym synostwie, tak że możemy mówić "*Abba, Ojczy!*" (Rz 8,15);

- ściślej jednoczy nas z Chrystusem;
- pomnaża w nas dary Ducha Świętego;
- udoskonala naszą więź z Kościołem.
- udziela nam, jako prawdziwym świadkom Chrystusa, specjalnej mocy Ducha Świętego do szerzenia i obrony wiary słowem i czynem, do mężnego wyznawania imienia Chrystusa oraz do tego, by nigdy nie wstydzić się Krzyża.

Katechizm Kościoła Katolickiego

o Sakramentach

EUCHARYSTIA

1333 W centrum celebracji Eucharystii jest chleb i wino, które przez słowa Chrystusa i wezwanie Ducha Świętego stają się Ciałem i Krwią Chrystusa. Kościół wierny poleceniu Pana nie przestaje czynić, aż do dnia Jego chwalebnego przyjścia, pamiątki tego, co uczynił Chrystus w wigilię swojej męki: "Wziął chleb...", "Wziął kielich napełniony winem..." Znaki chleba i wina, stając się w tajemniczy sposób Ciałem i Krwią Chrystusa, nie przestają oznaczać także dobroci stworzenia. Dlatego podczas przygotowania darów dziękujemy Stwórcy za chleb i wino , owoc "pracy rąk ludzkich", najpierw jednak "owoc ziemi" i "winnego krzewu", dary Stwórcy. W geście Melchizedeka, króla i kapłana, który "wyniósł chleb i wino" (Rdz 14, 18), Kościół widzi zapowiedź własnej ofiary.

1346 Liturgia Eucharystii przebiega według podstawowej struktury, zachowanej przez wieki do naszych czasów. Rozwija się ona w dwóch zasadniczych częściach, które stanowią organiczną jedność: - zgromadzenie się uczestników, liturgia słowa z czytaniem, homilią i modlitwą powszechną; - liturgia eucharystyczna, z przygotowaniem chleba i wina, konsekracją w czasie dziękczynienia i komunią. Liturgia słowa i liturgia eucharystyczna stanowią razem "jeden akt kultu" . Zastawiony dla nas stół eucharystyczny jest równocześnie stołem Słowa Bożego i Ciała Pana.

1353 W epiklezie Kościół prosi Ojca, aby zesłał Ducha Świętego (lub pełnię swojego błogostawieństwa) na chleb i wino, aby Jego mocą stały się Ciałem i Krwią Jezusa Chrystusa i aby ci, którzy uczestniczą w Eucharystii, byli jednym ciałem i jedną duszą. (Niektóre tradycje liturgiczne umieszczają epiklezę po anamniezie.) W opisie ustanowienia Eucharystii moc słów i działania Chrystusa oraz moc Ducha Świętego sprawia, że pod postaciami chleba i wina uobecnia się sakramentalnie Ciało i Krew Chrystusa, Jego ofiara złożona na krzyżu raz na zawsze.

1354 W następującej po tym anamniezie Kościół wspomina mękę, zmartwychwstanie i chwalebne wniebowstąpienie Jezusa Chrystusa, przedstawia Ojcu ofiarę Jego Syna, który nas z Nim poєднаł. W modlitwie wstawienniczej Kościół daje wyraz temu, że Eucharystia jest celebrowana w jedności z całym Kościołem w niebie i na ziemi, z

żywym i zmarłym, a także w jedności z pasterzami Kościoła, czyli papieżem, biskupem diecezji, jej prezbiterium i diakonami oraz ze wszystkimi biskupami całego świata wraz z ich Kościołami.

1375 Przez przemianę chleba i wina w Ciało i Krew Chrystusa staje się On obecny w tym sakramencie. Ojcowie Kościoła zdecydowanie potwierdzali wiarę Kościoła w skuteczność słowa Chrystusa i działania Ducha Świętego dla dokonania tej przemiany. Św. Jan Chryzostom wyjaśnia: To nie człowiek sprawia, że dary stają się Ciałem i Krwią Chrystusa, ale sam Chrystus, który został za nas ukrzyżowany. Kapłan reprezentujący Chrystusa wypowiada te słowa, ale ich skuteczność i łaska pochodzą od Boga. To jest Ciało moje, mówi kapłan. Słowa przemieniają dary złożone w ofierze.

1412 Istotnymi znakami sakramentu Eucharystii są pszeniczny chleb i wino gronowe, nad którymi wzywa się błogosławieństwa Ducha Świętego i kapłan wypowiada słowa konsekracji, będące słowami Jezusa z Ostatniej Wieczerzy: " To jest Ciało moje za was wydane : To jest kielich Krwi mojej..."

Katechizm Kościoła Katolickiego

o Sakramentach

POKUTA

1433 Od dnia Paschy Duch Święty "przekonuje świat o grzechu" (J 16, 8), to znaczy, że świat nie uwierzył w Tego, którego posłał Ojciec. Ten sam Duch, który ujawnia grzech, jest także Pocieszycielem , udzielającym ludzkiemu sercu łaski skruchy i nawrócenia.

1446 Chrystus ustanowił sakrament pokuty dla wszystkich grzeszników w Kościele, a przede wszystkim dla tych, którzy po chrzcie popełnili grzech ciężki i w ten sposób utracili łaskę chrztu oraz zadali ranę komunii kościelnej. Sakrament pokuty daje im nową możliwość nawrócenia się i odzyskania łaski usprawiedliwienia. Ojcowie Kościoła przedstawiają ten sakrament jako "drugą deskę (ratunku) po rozbiciu, jakim jest utrata łaski".

1448 Mimo zmian, którym w ciągu wieków ulegały układ i celebrowanie tego sakramentu, można dostrzec tę samą podstawową strukturę. Obejmuje ona dwa istotne elementy: z jednej strony akty człowieka, który nawraca się pod działaniem Ducha Świętego, a mianowicie żal, wyznanie grzechów i zadośćuczynienie, a z drugiej strony działanie Boże za pośrednictwem Kościoła. Kościół, który przez biskupa i jego prezbiterów udziela w imię Jezusa Chrystusa przebaczenia grzechów i ustala sposób zadośćuczynienia, modli się także za grzesznika i pokutuje razem z nim. W ten sposób grzesznik jest uzdrowiony i ponownie przyjęty do komunii kościelnej.

1449 Formuła rozgrzeszenia używana w Kościele łacińskim wyraża istotne elementy tego sakramentu: Ojciec miłosierdzia jest źródłem wszelkiego przebaczenia. Dokonuje On pojednania grzeszników przez Paschę swojego Syna i dar Ducha Świętego, za pośrednictwem modlitwy i posługi Kościoła: Bóg, Ojciec miłosierdzia, który pojednał

świat ze sobą przez śmierć i zmartwychwstanie swojego Syna i zesłał Ducha Świętego na odpuszczenie grzechów, niech ci udzieli przebaczenia i pokoju przez postługę Kościoła. I ja odpuszczam tobie grzechy w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego.

1468 "Cała skuteczność pokuty polega na przywróceniu nam łaski Bożej i zjednoczeniu nas w przyjaźni z Bogiem". Celem i skutkiem tego sakramentu jest więc pojednanie z Bogiem. U tych, którzy przyjmują sakrament pokuty z sercem skruszonym i z religijnym nastawieniem, "zwykle nastają po nim pokój i pogoda sumienia wraz z wielką pociechą duchową". Istotnie, sakrament pojednania z Bogiem daje prawdziwe "zmartwychwstanie duchowe", przywrócenie godności i dóbr życia dzieci Bożych. Najcenniejszym z tych dóbr jest przyjaźń z Bogiem.

1491 Sakrament pokuty składa się z trzech aktów penitenta oraz z rozgrzeszenia kapłana. Aktami penitenta są: żal za grzechy, spowiedź lub ujawnienie grzechów przed kapłanem oraz postanowienie wypełnienia zadośćuczynienia i czynów pokutnych.

Katechizm Kościoła Katolickiego o Sakramentach

NAMASZCZENIE CHORYCH

1513 Konstytucja apostolska *Sacram unctio in infirmis* z 30 listopada 1972 roku zgodnie ze wskazaniami Soboru Watykańskiego II ustaliła, że w obrządku rzymskim będą odtąd obowiązywały następujące zasady: Sakramentu namaszczenia chorych udziela się chorym, namaszczając ich na czole i dłoniach olejem z oliwek lub stosownie do okoliczności innym olejem roślinnym, należycie poświęconym, wymawiając tylko jeden raz następujące słowa: "Przez to święte namaszczenie niech Pan w swoim nieskończonym miłosierdziu wspomóż cię łaską Ducha Świętego. Pan, który odpuszcza ci grzechy, niech cię wybawi i łaskawie podźwignie".

1519 Celebracja namaszczenia chorych obejmuje przede wszystkim następujące elementy: "kapłani Kościoła" (Jk 5,14) wkładają w milczeniu ręce na głowy chorych i modlą się nad chorymi w wierze Kościoła; jest to epikleza właściwa dla tego sakramentu; następnie namaszczają chorego świętym olejem, poświęconym, jeśli to możliwe, przez biskupa. Czynności liturgiczne wskazują na łaski, jakich ten sakrament udziela chorym.

1520 Szczególny dar Ducha Świętego. Pierwszą łaską sakramentu namaszczenia chorych jest łaska umocnienia, pokoju i odwagi, by przetrwać trudności związane ze stanem ciężkiej choroby lub niedołęstwem starości. Ta łaska jest darem Ducha Świętego, który odnawia ufność i wiarę w Boga oraz umacnia przeciw pokusom złego ducha, przeciw pokusie zniechęcenia i trwogi przed śmiercią. Wsparcie Pana przez

moc Jego Ducha ma prowadzić chorego do uzdrowienia duszy, a także do uzdrowienia ciała, jeśli taka jest wola Boża. ponadto, "jeśliby popełnił grzechy, będą mu odpuszczone" (Jk 5,15).

1531 Istota celebracji tego sakramentu polega na namaszczeniu czoła i rąk chorego (w obrzędzie rzymskim) lub innych części ciała (w obrzędach wschodnich); namaszczeniu towarzyszy modlitwa liturgiczna kapłana - celebransa, który prosi o specjalną łaskę tego sakramentu.

1532 Skutki specjalnej łaski sakramentu namaszczenia chorych są następujące:

- zjednoczenie chorego z męką Chrystusa dla jego własnego dobra oraz dla dobra całego Kościoła;
- umocnienie, pokój i odwaga, by przyjmować po chrześcijańsku cierpienia choroby lub starości;
- przebaczenie grzechów, jeśli chory nie mógł go otrzymać przez sakrament pokuty;
- powrót do zdrowia, jeśli to służy dobru duchowemu;
- przygotowanie na przejście do życia wiecznego.

Katechizm Kościoła Katolickiego

o Sakramentach

KAPŁAŃSTWO

1536 Sakrament święceń jest sakramentem, dzięki któremu posłanie, powierzone przez Chrystusa Apostołom, nadal jest spełniane w Kościele aż do końca czasów. Jest to więc sakrament posługi apostoelskiej. Obejmuje on trzy stopnie: episkopat, prezbiterat i diakonat.

1563 "Urząd prezbiterów jest związany z biskupstwem, uczestniczy we władzy, mocą której sam Chrystus Ciało swoje buduje, uświęca i rządzi. Dlatego też kapłaństwo prezbiterów zakłada wprowadzenie sakramentów chrześcijańskiego wtajemniczenia, zostaje jednak udzielone przez ten specjalny sakrament, mocą którego prezbiterzy dzięki namaszczeniu Ducha Świętego zostają naznaczeni szczególnym znamieniem i tak upodabniają się do Chrystusa Kapłana, aby mogli działać w zastępstwie Chrystusa-Głowy".

1573 Istotny obrzęd sakramentu święceń dla wszystkich trzech stopni stanowi włożenie rąk przez biskupa na głowę wyświęcanego, a także specjalna modlitwa konsekracyjna, będąca prośbą do Boga o wylanie Ducha Świętego i udzielenie 1585 Jego darów dostosowanych do posługi, do której kandydat jest wyświęcany.

1581 Sakrament święceń przyjmującego go upodabnia do Chrystusa dzięki specjalnej łasce Ducha Świętego, czyniąc go narzędziem Chrystusa dla Jego Kościoła. Święcenia

uzdalniają go, by mógł działać jako przedstawiciel Chrystusa, Głowy Kościoła, w Jego potrójnej funkcji kapłana, proroka i króla.

1587 Duchowy dar, którego udzielają święcenia prezbiteratu, wyraża następująca modlitwa odmawiana w obrządku bizantyjskim. Biskup, wkładając ręce, mówi między innymi: Panie, napełnij darem Ducha Świętego tego, którego raczyłeś podnieść do godności kapłaństwa, by był godny bez zarzutu stać przy Twoim ołtarzu, głosić Ewangelię Twojego Królestwa, pełnić posługę Twego słowa prawdy, składać Ci dary i ofiary duchowe, odnawiać Twój lud przez kąpiel odrodzenia, tak aby on sam wyszedł na spotkanie naszego wielkiego Boga i Zbawiciela, Jezusa Chrystusa, Twojego jedyne Syna, w dniu Jego powtórnego przyjścia i by otrzymał z Twojej nieskończonej dobroci nagrodę za wierne wypełnianie swojego zadania.

1597 Sakrament święceń udzielany jest przez włożenie rąk, któremu towarzyszy uroczysta modlitwa konsekracyjna. Prosi się w niej Boga, by otrzymującemu święcenia udzielił łask Ducha Świętego, potrzebnych dla jego posługi. Święcenia wyciskają niezatarty charakter sakramentalny.

Katechizm Kościoła Katolickiego

o Sakramentach

MAŁŻEŃSTWO

1623 Według tradycji łacińskiej sami małżonkowie jako szafarze łaski Chrystusa udzielają sobie nawzajem sakramentu małżeństwa, wypowiadając wobec Kościoła swoją zgodę. W tradycjach Kościołów wschodnich kapłani lub biskupi, którzy przewodniczą ceremonii, są świadkami wzajemnej zgody małżonków, ale ich błogosławieństwo jest konieczne także dla ważności sakramentu.

1624 Różne liturgie zawierają wiele formuł błogosławieństw i modlitw epikletycznych, w których prosi się Boga o łaskę i błogosławieństwo dla nowożeńców, szczególnie dla żony. W epiklezie tego sakramentu małżonkowie otrzymują Ducha Świętego jako komunie miłości Chrystusa i Kościoła. Jest On pieczęcią ich przymierza, zawsze żywym źródłem ich miłości, mocą, w której będzie odnawiać się ich wierność.

Załącznik 2

BIERMOWANIE

Biskup (wraz z kapłanami, którzy mu pomagają) stoi zwrócony do ludu i złożywszy ręce mówi:

Najmilsi, prosimy Boga Ojca wszechmogącego, aby łaskawie zesłał Ducha Świętego na te przybrane dzieci swoje, odrodzone już na chrzcie do życia

wiecznego. Niech Duch Święty umocni je swoimi darami i przez swoje namaszczenie upodobni do Chrystusa, Syna Bożego.

Biskup (i kapłani, którzy mu pomagają) wyciągają ręce nad kandydatami. Sam zaś biskup mówi:

Boże wszechmogący, Ojcie naszego Pana, Jezusa Chrystusa, który odrodziłeś te sługi swoje przez wodę i Ducha Świętego i uwolniłeś ich od grzechu, ześlij na nich Ducha Świętego Pocieszyciela, daj im ducha mądrości i rozumu, ducha rady i męstwa, ducha umiejętności i pobożności, napełnij ich duchem bojaźni Twojej. Przez Chrystusa, Pana naszego. Amen

Biskup zwilża wielki palec prawej ręki krzyżmem i kreśli nim znak krzyża na czole kandydata mówiąc:

[N], PRZYJMIJ ZNAMIEŃ DARU DUCHA ŚWIĘTEGO.

Bierzmowany: **Amen.**

Biskup dodaje: **Pokój z tobą.**

Bierzmowany: **I z duchem twoim.**

CHRZEST

Celebrans: Módlmy się, aby Bóg wszechmogący obdarzył te dzieci nowym życiem z wody i z Ducha Świętego.

Celebrans prawą ręką dotyka wody i mówi:

Prosimy Cię, Panie, niech przez Twojego Syna zstąpi na tę wodę moc Ducha Świętego, aby wszyscy, przez chrzest pogrzebani razem z Chrystusem w śmierci, z Nim też powstałi do nowego życia. Przez Chrystusa, Pana naszego. Amen.

Jeśli jest do dyspozycji woda chrzcielna już poświęcona, celebrans pominąwszy wezwania mówi:

Przez tajemnicę tej poświęconej wody racz udzielić duchowego odrodzenia Twojemu słudze N., którego (Twojej służebnicy N., którą) w wierze Kościoła wezwałeś do chrztu, aby otrzymał(a) życie wieczne. Przez Chrystusa, Pana naszego. **Amen.**

Celebrans zaprasza rodzinę, aby podeszła do chrzcielnicy i prosi o powtórzenie imienia dziecka. Następnie zapytuje rodziców i chrzestnych:

Celebrans: Czy chcecie, aby [N] otrzymał(a) chrzest w wierze Kościoła, którą przed chwilą wspólnie wyznaliśmy?

Rodzice i Chrzestni: Chcemy.

Teraz celebrans chrzci dziecko, mówiąc:

[N], ja ciebie chrzczę w Imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego.

Po chrzcie dziecka uczestnicy wypowiadają lub śpiewają aklamację:

Chwała Ojcu i Synowi, i Duchowi Świętemu. Jak była na początku, teraz i zawsze, i na wieki wieków. Amen.

Namaszczenie Krzyżem świętym

Celebrans: Bóg wszechmogący, Ojciec naszego Pana, Jezusa Chrystusa, który cię uwolnił od grzechu i odrodził z wody i z Ducha Świętego, On sam namaszcza ciebie krzyżem zbawienia, abyś włączony(a) do ludu Bożego, wytrwał(a) w jedności z Chrystusem Kapłanem, Prorokiem i Królem na życie wieczne.

Wszyscy: Amen.

Włożenie białej szaty

Celebrans: [N] stałeś(aś) się nowym stworzeniem i przyoblekłeś(aś) się w Chrystusa, dlatego otrzymujesz białą szatę. Niech twoi bliscy słowem i przykładem pomagają ci zachować godność dziecka Bożego nieskalaną aż po życie wieczne.

Wszyscy: Amen.

Wręczenie zapalanej świecy

Przyjmijcie światło Chrystusa. Podtrzymywanie tego światła powierza się wam, rodzice i chrzestni, aby wasze dzieci, oświecone przez Chrystusa, postępowały zawsze jak dzieci światłości, a trwając w wierze, mogły wyjść na spotkanie przychodzącego Pana razem z wszystkimi Świętymi w niebie.

MAŁŻEŃSTWO

Kapłan mówi do narzeczonych:

[N.] i [N.], wysłuchaliście słowa Bożego i przypomnieliście sobie znaczenie ludzkiej miłości i małżeństwa. W imieniu Kościoła pytam was, jakie są wasze postanowienia.

Następnie kapłan zadaje im pytania dotyczące (1) dobrowolnej zgody na małżeństwo, (2) woli wytrwania w wierności oraz (3) gotowości na przyjęcie i wychowanie potomstwa.

[N.] i [N.], czy chcecie dobrowolnie i bez żadnego przymusu zawrzeć związek małżeński?

Narzeczeni: Chcemy.

Czy chcecie wytrwać w tym związku w zdrowiu i w chorobie, w dobrej i złej doli, aż do końca życia?

Narzeczeni: Chcemy.

Następne pytanie można opuścić, jeżeli przemawiają za tym okoliczności, np. starszy wiek narzeczonych.

Czy chcecie z miłością przyjąć i po katolicku wychować potomstwo, którym was Bóg obdarzy?

Narzeczeni: Chcemy.

Kapłan mówi:

Prośmy Ducha Świętego, aby uświęcił ten związek i dał narzeczoną łaskę wytrwania. Niech ich miłość przez Niego umocniona, stanie się znakiem miłości Chrystusa i Kościoła.

Wszyscy stojąc śpiewają trzy zwrotki hymnu do Ducha Świętego.

1. O Stworzycielu, Duchu, przyjdź,
Nawiedz dusz wiernych Tobie krąg.
Niebieską łaskę zesać racz
Sercom, co dziełem są Twych rąk.

Z następujących zwrotek wybiera się jedną:

2. Pocieszycielem jesteś zwan
I Najwyższego Boga dar.
Tyś namaszczaniem naszych dusz,
Zdrój żywy, miłość, ognia żar.
3. Ty darzysz łaską siedemkroć,
Bo moc z prawicy Ojca masz.
Przez Boga obiecany nam,
Mową wzbogacasz język nasz.
4. Światłem rozjaśnij naszą myśl,
W serca nam miłość świętą wlej
I wątłą słabość naszych ciał
Pokrzep stałością mocy Twej.
5. Nieprzyjaciela odpędź w dal
I Twym pokojem obdarz wraz.
Niech w drodze za przewodem Twym
Miniemy zło, co kusi nas.

Zawsze śpiewa się zakończenie:

6. Daj nam przez Ciebie Ojca znać,
Daj, by i Syn poznany był.
I Ciebie, jedno tchnienie Dwóch,
Niech wyznajemy z wszystkich sił. Amen.

Kapłan zwraca się do narzeczonych, aby wyrazili zgodę małżeńską:

Skoro zamierzacie zawrzeć sakramentalny związek małżeński, podajcie sobie prawe dłonie i wobec Boga i Kościoła powtarzajcie za mną słowa przysięgi małżeńskiej.

Narzeczeni zwracają się do siebie i podają sobie prawe dłonie. Kapłan wiąże je końcem stuły.

Narzeczony powtarza za kapłanem:

**Ja, [N.], biorę ciebie, [N.], za żonę
i ślubuję ci miłość, wierność i uczciwość małżeńską
oraz że cię nie opuszczę aż do śmierci.
(Tak mi dopomóż, Panie Boże wszechmogący, w Trójcy Jedyny,
i wszyscy Święci.)**

Następnie powtarza narzeczona:

**Ja, [N.], biorę cię, [N.], za męża
i ślubuję ci miłość, wierność i uczciwość małżeńską
oraz że cię nie opuszczę aż do śmierci.
(Tak mi dopomóż, Panie Boże wszechmogący, w Trójcy Jedyny,
i wszyscy Święci.)**

Kapłan mówi:

„Co Bóg złączył, człowiek niech nie rozdziela” (Mt 19,6). Małżeństwo przez was zawarte ja powagą Kościoła katolickiego potwierdzam i błogosławie w imię Ojca i Syna, † i Ducha Świętego. Amen.

KAPŁAŃSTWO

Ksiądz Biskup, który należy do grona następców Apostołów, nakłada ręce na głowę każdego z diakonów. Udziela im przez to szczególnej mocy Ducha Świętego, dzięki której staną się prezbiterami Kościoła. Tę czynność wykonają następnie w milczeniu obecni na Mszy świętej prezbiterzy. Współdziałają oni z Księdzem Biskupem w sprawowaniu sakramentu święceń i przyjmują swoich najmłodszych braci do stanu prezbiteratu. Następnie Ksiądz Biskup śpiewa uroczystą modlitwę święceń

Bądź z nami, Panie, Ojczy święty, wszechmogący, wieczny Boże, który obdarzasz godnością ludzi i hojnie rozdzielasz im dary łaski, zapewniasz rozwój wszystkim stworzeniom i podtrzymujesz je swoją mocą. Ty dla kształtowania kapłańskiego ludu ustanawiasz w nim różne stopnie służ Twojego Syna, Jezusa Chrystusa, napełnionych mocą Ducha Świętego.

Już w czasach Starego Przymierza rozwinęły się posługi ustanowione dla sprawowania świętych obrzędów, bo kiedy wybrałeś Mojżesza i Aarona, aby uświęcali lud i nim kierowali, ustanowiłeś im do pomocy mężów niższych stopniem i godnością.

Ty na pustyni udzieliłeś bogactwa ducha Mojżesza siedemdziesięciu roztroptym mężom, aby dzięki ich pomocy mógł on łatwiej kierować Twoim ludem. Podobnie na synów Aarona przelałeś obfitą łaskę daną ich ojcu, aby zgodnie z Prawem wystarczyło kapłanów do składania w Przybytku ofiar, które były cieniem dóbr przyszłych.

Ojczy święty, w czasach ostatecznych posłałeś na świat swojego Syna, Jezusa Chrystusa, zwiastuna Twojej woli i naszego Najwyższego Kapłana. On to przez Ducha Świętego z samego siebie złożył nieskalaną Ofiarę i powołał do udziału w swoim posłannictwie uświęconych w prawdzie Apostołów. Ty sam

dodałeś im współpracowników, aby na całym świecie głosili i pełnili dzieło zbawienia.

Prosimy Cię, Panie, daj także nam, słabym, takich pomocników, których potrzebujemy do wypełniania kapłańskiej posługi, przekazanej nam przez Apostołów.

Prosimy Cię, Ojciec wszechmogący, daj tym swoim sługom godność prezbiteratu; odnow w ich sercach Ducha świętości; niech wiernie pełnią przyjęty od Ciebie, Boże, urząd posługiwania kapłańskiego drugiego stopnia i przykładem swojego życia pociągają innych do poprawy obyczajów.

Niech będą godnymi współpracownikami biskupów, aby przez ich przepowiadanie i dzięki łasce Ducha Świętego słowa Ewangelii przyniosły obfity owoc w ludzkich sercach i dotarli aż na krańce ziemi. Niech razem z nami będą wiernymi szafarzami Twoich misterii, aby lud Twój odnawiał się przez odradzające obmycie chrztu świętego, czerpał pokarm z Twego ołtarza; aby grzesznicy doznawali łaski pojednania, a chorzy pokrzepienia w słabości.

Niech złączeni z nami, wypraszają Twoje miłosierdzie nad ludem powierzonym ich pasterskiej trosce i nad całym światem. Niech przez ich posługiwanie wszystkie narody zjednoczą się w Chrystusie i staną się jednym ludem, który osiągnie pełnię doskonałości w Twoim królestwie.

Przez naszego Pana, Jezusa Chrystusa, Twojego Syna, który z Tobą żyje i króluje w jedności Ducha Świętego, Bóg przez wszystkie wieki wieków. Amen.

Po modlitwie święceń wszyscy siadają. Biskup otrzymuje mitrę. Wyświęceni wstają. Prezbiterzy, którzy otaczali biskupa, wracają na swoje miejsca. Kilku z nich nakłada wyświęconym stulę na sposób właściwy prezbiterom oraz ornat. Po nałożeniu biskupowi płóciennego gremiału i po odpowiednim wyjaśnieniu podanym ludowi każdy z wyświęconych klęka przed biskupem, który namaszcza mnie świętym krzyżem mówiąc:

Nasz Pan, Jezus Chrystus, którego Ojciec namaścił Duchem Świętym i mocą, niech cię strzeże, abyś uświęcał lud chrześcijański i składał Bogu Ofiarę.

NAMASZCZENIE CHORYCH

Kapłan bierze naczynie z olejem świętym i namaszcza czoło i ręce chorego, mówiąc jeden raz:

Przez to święte namaszczenie niech Pan w swoim nieskończonym miłosierdziu wspomóż cię łaską Ducha Świętego. Amen.

Pan, który odpuszcza ci grzechy, niech cię wybawi i łaskawie podźwignie. Amen.

Kapłan odmawia modlitwę:

Módlmy się. Prosimy Cię, nasz Odkupicielu, pokrzep łaską Ducha Świętego chorego

N. Ulecz jego słabości i odpuść mu grzechy. Oddal od niego wszystkie cierpienia. Przywróć mu pełne zdrowie duszy i ciała, aby nabrał sił do pełnienia swoich obowiązków. Który żyjesz i królujesz na wieki wieków. Amen.

SAKRAMENT POKUTY

Penitent, zwłaszcza gdy nie jest znany spowiednikowi, określa swój stan, czas ostatniej spowiedzi, trudności w prowadzeniu życia chrześcijańskiego oraz inne okoliczności, których poznanie jest potrzebne spowiednikowi do wykonywania posługi. Następnie penitent wyznaje swoje grzechy. kapłan wyznacza czyn pokutny, który penitent przyjmuje, aby zadośćuczynić za popełnione grzechy i poprawić swoje życie. Następnie Kapłan wyciąga prawą rękę w kierunku penitenta i wypowiada słowa rozgrzeszenia:

Bóg, Ojciec miłosierdzia, który pojednał świat ze sobą przez śmierć i zmartwychwstanie swojego Syna i zesłał Ducha Świętego na odpuszczenie grzechów, niech ci udzieli przebaczenia i pokoju przez posługę Kościoła. I JA ODPUSZCZAM TOBIE GRZECHY W IMIĘ OJCA I SYNA, + I DUCHA ŚWIĘTEGO.

Penitent odpowiada:

Amen.

Po udzieleniu rozgrzeszenia kapłan mówi:

Wysławiajmy Pana, bo jest dobry.

Penitent kończy:

Bo jego miłosierdzie trwa na wieki.

Kapłan odsyła penitenta mówiąc:

Pan odpuścił tobie grzechy. Idź w pokoju.

SAKRAMENT EUCHARYSTII

Kapłan składa ręce i trzymając je nad wyciągnięte nad darami, mówi:

Uświęć te dary mocą Twojego Ducha, aby stały się dla nas Ciałem + i Krwią naszego Pana Jezusa Chrystusa.

Sklada ręce.

On to, gdy dobrowolnie wydał się na mękę, wziął chleb i dzięki Tobie składając, łamał i rozdawał swoim uczniom, mówiąc: Bierzcie i jedzcie z tego wszyscy: To jest bowiem Ciało moje, które za was będzie wydane.

Ukazuje ludowi konsekrowaną hostię, składa ją na patenie i przyklęka. Następnie mówi:

Podobnie po wieczerzy wziął kielich i ponownie dzięki Tobie składając, podał swoim uczniom, mówiąc: Bierzcie i pijcie z niego wszyscy: To jest bowiem kielich Krwi mojej

nowego i wiecznego przymierza, która za was i za wielu będzie wylana na odpuszczenie grzechów. To czyńcie na moją pamiątkę.

Ukazuje ludowi kielich, stawia go na korporale i przyklęka. Następnie rozpoczyna jedną z aklamacji:

Oto wielka tajemnica wiary.

Lud odpowiada:

Głosimy śmierć Twoją, Panie Jezu, wyznajemy Twoje zmartwychwstanie i oczekujemy Twego przyjścia w chwale.

Następnie z rozłożonymi rękami kapłan mówi:

Wspominając śmierć i zmartwychwstanie Twojego Syna, ofiarujemy Tobie, Boże, Chleb życia i Kielich zbawienia i dziękujemy, że nas wybrałeś, abyśmy stali przed Tobą i Tobie służyli. Pokornie błagamy, aby Duch Święty zjednoczył nas wszystkich, przyjmujących Ciało i Krew Chrystusa. Pamiętaj, Boże, o Twoim Kościele na całej ziemi.